

דאליזדורג

עלון לשבת קודש

בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

להצלחת כל התורמים לעלון, הם ובני משפחותיהם יתברכו בכל הברכות והישועות

נושא השבוע: חודש אלול

כח' אב תשפ"ה 1589 (שנה ל')

ההפטרה: "עניה סוערה"
ופסוק ראשון ואחרון של
"ממחר החודש"

פרשת ראה - שבת מברכין

ראש חודש אלול יחול אי"ה בימים ראשון ושני
מולדו בליל ראשון בשעה 0:26 ו-6 חלקים

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא,כו)

אומר הקב"ה לישראל: "ראה אנכי נותן לפניכם" שתי דרכים: דרך של תורה ומצוות שהיא דרך שתביא לכם טובה וברכה, ודרך של קללה אם לא תשמרו את מצוותי.

מה משמעה של המילה "היום" הנראית לכאורה מיותרת? אלא "היום" - שיחשוב האדם שיש לו רק את אותו היום לחיות וממילא יתקן את עצמו ויחזור בתשובה, בבחינת "ושוב יום אחד לפני מיתתך" כנאמר בפרקי אבות (ב, י). ומסביר הרמב"ם כוון שלא יודע אדם עיתו, עליו להרבות במצוות ומעשים טובים ולשוב בתשובה בכל יום כאילו זה יומו האחרון עלי האדמות ונמצא כל ימיו בתשובה (גמ' שבת קנג).

"את הברכה אשר תשמעו" (יא,כו)

בתחילת פרשת בחוקותי תולה הכתוב את הברכות כשנהיה עמלים בתורה ולהפך ח"ו. ואילו בפרשתנו תולה הכתוב את הברכות בקיום המצוות לומר לנו - שהאחד תלוי בשני כדברי רש"י שם: "אם לא למד כיצד ידע מה לעשות?", ללמדנו שעמל התורה וידעתה הם התנאי לקיום המצוות.

וכתב "בעל הטורים": "את הברכה אשר תשמעו" - סופי תיבות תורה.

מובא בזוהר הקדוש (וישלה קעה): על הפסוק בהושע (יד, י): "כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם" - אלו העוסקים בתורה ומתוך כך יודעים את הדרך הנכונה בקיום תורה ומצוות ואינם נוטים ימין ושמאל. "ופושעים יכשלו בהם" - אלו שאינם עוסקים בתורה ואינם מתבוננים בדרכי ה' ומתוך כך נכשלים ומעוררים עליהם דינים ויענשו על כך.

בידנו הדבר!

השקפת היהדות

סיפר הרב משה חי מזרחי זצ"ל מבת-ים: פעם פנה אלי יהודי מעדות המזרח, בחודש אלול אחד ואמר לי: "הרב, אני רוצה לנהוג כמנהג אשכנז, קשה לי עם מנהג הספרדים לקום כל בוקר לסליחות במשך 40 יום ואילו האשכנזים מתחילים מס' ימים לפני ראש השנה". השבתי לו: "טוב, זה אפשרי אבל אז תצטרך לקיים את כל מנהגי האשכנזים", "מה למשל?" שאל האיש. "אתה יודע שמנהג האשכנזים בכל ימי הפסח לא לאכול קטניות, הם גם לא אוכלים מצה שרויה .... ומראש חודש אב עד לאחר תשעה באב הם לא מתרחצים במים חמים ולא לובשים בגדים מכובסים וגם לא מכבסים", "טוב טוב, אני מעדיף להישאר ספרדי עם מנהגי האשכנזים", ענה האיש והלך לדרכו.

עומדים אנו בפתחו של חודש אלול, חודש הרחמים והסליחות. אין לנו צורך להיזכר בשנה הקשה שעברה ועוברת על כל עם ישראל, כדי לרצות שתהיה לנו שנה טובה יותר, זה תלוי רק בנו!!

זה הזמן להחליט ולקבל 2 קבלות רוחניות לשנה החדשה שבס"ד נתמיד בהן כדי שבזכותן נוכה לשנה

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 7:10 - 7:18 * סוף זמן ק"ש 8:47 - 8:46

כניסת שבת: 6:58

יציאת שבת: 7:47

יציאת שבת: 8:36

טובה ומבורכת, לישועות ורחמים. כדי שנצליח להתמיד בהן לכל אורך השנה, מומלץ שנזכיר אותם לעצמנו בזמן קבוע ביום ונבדוק אם אנו עומדים בהן, ומומלץ באותו הזמן לומר 10 תודות להקב"ה וזה יסייע לנו לראות את הטוב ונמשיך על עצמנו עוד ישועות ורחמים.

מעשה שהיה

התאונה שהצילה את חיי

מספרת טליה [שם בדוי] בת 27: זה קרה 3 חודשים לפני הטיסה המיוחלת שלי להודו, את אותו הבוקר אני לא אשכח לעולם, הייתי בדרך לעבודה, בכביש בין כפר יונה לבית ליד, הזדחל לו עומס תנועה לאיטו ואני הייתי עסוקה בנייד שלי ולא שמתי לב לכלום, ולאחר כמה דקות התנגשתי בעוצמה במכונית שנסעה לפני שגרמה לה להתנגש בעוצמה בשתי המכוניות שלפניה, וגם המכונית שנסעה מאחורי התנגשה ברכבי ויצרה תאונה שרשרת. הייתה זו פגיעה קטלנית שבנס לא גבתה חיי אדם ולא גרמה לפגיעה אנושה מלבדי. מיד לאחר ההתנגשות דלת המכונית ננעלה אוטומטית והמון עשן עלה מהרכב, נלחצתי מאוד ופחדתי שהרכב עומד לעלות באש. בעטתי עם הרגל בדלת כדי לצאת, הצלחתי להיחלץ בכוחות עצמי והתיישבתי על הרצפה, צעקתי שאני לא מצליחה לנשום ופרמדיקים של מד"א שהגיעו למקום היו בטוחים שאני צועקת מלחץ ורק בבית החולים התברר שיש לי חור בריאה והכל האויר שניסיתי לנשום לא הצליח להיכנס ולהישאר בריאות. אבל היה זה קצה קרחון, בסדרת הבדיקות שנערכה לי התבררה תמונת מצב חמורה: התברר ששברתי ארבע צלעות וגם את בית החזה, שתי חוליות בגב זזו, והיתה גם פגיעה רצינית באברים הפנימיים ובנוסף לכל גם חור בריאה.

בחיי האישיים ניהלתי לו"ז צפוף שכלל עבודה אינטנסיבית לצורך חיסכון עבור טיולים בחו"ל בקיצור: עובדת-חוסכת-טסה, לא ראיתי שום דבר מעבר, החיים היו בשבילי הרפתקה כשהיעד הבא הוא הודו. קניתי כרטיס טיסה לעוד 3 חודשים וחיכיתי בקוצר רוח לימים שיחלפו, ואז התרחשה התאונה הקטלנית שטרפה את כל הקלפים. שלאחריה התחלתי בהליך שיקום ארוך ומפרך ובמשך חודש שלם שכבתי בייסורים נוראים, צמודה למכשיר שהיה אמור לאחות לי את הגב אך במקביל לחץ לו בחוזקה על השברים בצלעות ובבית החזה, מנוטרלת מיכולת לעשות פעולה כלשהיא בצורה עצמאית. הייתי שקועה ברגשות של כעס וחוסר אונים, איך זה קרה דווקא לי, עכשיו לפני הטיסה שכ"כ חיכיתי לה? היה לי קשה להיות תלויה בחסדי אחרים, מאד התביישתי מכך. לא הצלחתי לראות שום דבר חיובי, אפילו אבי ניסה "להעיר אותי", ואמר שאיך אני יכולה להגיד שזה לא מה? וכמה ניסים היו לי, אך אני התקשיתי לראות כך את הדברים.

גם שהגוף החל להראות סימני התאוששות, נכנסתי לתקופה קשה מאד מבחינה נפשית, הרגשתי שהכל חסום לי. גם כשיכולתי כבר לעבוד וחילפתי עבודה לא קיבלו אותי אפילו לתפקידים הכי פשוטים וזה גרם לי להתרסק נפשית. ידעתי שמשוהו חייב להשתנות בצורה שבה לקחתי את החיים, והיום במבט לאחור אני יודע שהקב"ה חסם לי את כל הדרכים כדי להוביל אותי אליו. חודש אלול הגיע, אחי יובל שהתקרב ליהדות, התעקש לקחת אותי לסליחות בכל לילה. הרגשתי שמשוהו חדש ממלא אותי, התרגשתי מהמילים של התפילה. הוא עשה כל מיני דברים בחכמה למשל, הוא היה מדליק לי את ערוץ הידיברות והולך, לאט לאט התחברתי לזה יותר והרגשתי שה' שולח לי שיעורים שהתאימו למצב שלי ועזרו לי לראות את האור בקצה המנהרה ובהמשך הוא שכנע אותי לבוא איתו לשיעורי תורה.

במשך הזמן החלו לחול בי שינויים קטנים, הלבוש שלי התחיל ממש להשתנות, שיעורי התורה שינו משהו בפנימיות שלי. עם הזמן התחלתי לשמור לראשונה את השבת ואז הגיע ראש השנה וראשונה בחיי הבנתי את המהות של היום הזה, הייתי כל הזמן בבית הכנסת בתפילות זו הייתה חוויה מדהימה עבורי. התחלתי להשתתף בשיעורי תורה שבועיים לבנות שהתקיימו סמוך לביתי, בסוף כל שיעור הרבנית הייתה מכבה את האור ועושה לנו קבלת עול מלכות שמיים, היו אלה רגעים מיוחדים עבורי שבהם יצא לי המון לבכות ולבקש מה' שיעזור לי למצוא את הדרך שלי בעולם.

היו לי המון מחסומים עד שהצלחתי לדבר אליו באמת, עד אותו הזמן לא האמנתי שיש מי שמקשיב לי. ככל שהתקרבתי יותר ליהדות, העמיקה בליבי החרטה על אורח חיי הקודם והייתה בי המון בושה כלפי

עצמי. זכרתי איך עד גיל 18, היו לי עקרונות ברורים של מסורת עליהם גדלתי שנעלמו כלי כשעזבתי את הבית כמו שמירה על כשרות, אך כשהייתי בחו"ל הרשתי לעצמי לא לאכול כשר, היה זה עבורי קווי אדום שהיטשטש עם הזמן בגלל ההשפעה החברתית שהיתה חזקה מאוד. חוסר ההתבוננות היה האויב הכי גדול שלי, נהגתי בחוסר אחריות בהרבה מובנים, "זרמתי" כביכול עם החיים ובפועל רק הדרדרתי.

בשל החור בריאה אסר עלי הרופא לטוס בחצי השנה הקרובה וזה גרם לי להתמרמרות גדולה אך היום אני יודעת שהקב"ה סידר את זה בשבילי בהשגחה פרטית כדי שאפסיק סוף סוף לברוח מהחיים ואתחיל לחיות אותם באמת. יום אחד קבלתי במפתיע הזמנה מבת דודתי שהיתה נטועה עמוק בתהליך התקרבות ליהדות לבוא לשבת חווייתית במדרשה לבעלות תשובה בירושלים שם למדה, כשהגעתי ידעתי שזו דרך האמת אך התקשיתי להאמין שזה אפשרי עבורי. בהמשך נכנסתי למדרשת נווה ירושלים, היו לי הרבה מניעות הן מצד ההורים הן מצד החבירות. הם היו מבוהלים והטיחו בי שהשתגעתי ואני שוב בורחת כי אני לא יודעת להתמודד, אבל משם הכל היסטוריה. כשנכנסתי הייתי ממש ב"אורות" וישבתי פעורת פה בכל שיעור, התחלתי להבין דברים יותר לעומק. אני מרגישה שיש בי שלוות נפש שאין לה תחליף ולמדתי להיות שמחה מדברים קטנים דבר שהביא אותי להתבוננות ושיקול דעת ולא לעשות דברים בצורה פזיזה של כאן ועכשיו, למדתי לקחת אחריות וגם השבת התייקרה מאוד בעיני.

כבר אחרי התאונה הבנתי מי הן החברות האמיתיות שלי ומי הן חבירות של כיף ושטויות וזה עזר לי להתקרב כי הם התרחקו ממני והתגובות שלהם לא היו ברקע. במשפחה- אחי נכנס לשיבה והורי היו מאושרים כשראו את השינוי העמוק והחיובי שאנו עוברים ואיך אנו משתדלים יותר בכבודם. אבא שלי למד הלכות עם אחי ובירך על כל מה שהוא אוכל ואמא שלי היתה מאושרת, אני יודעת שהיא גאה בי. בנות המדרשה הן אלו שעזרו לי להבין את גודל הנס שעברתי כשסיפרתי להן את הסיפור שלי. היום אני מבינה שהתאונה היתה הנקודה שהפכה לי את החיים והביאה אותי לנקודה של חיפוש והתבוננות, אע"פ שהייתי מעדיפה להבין זאת בדרכים פחות קשות. ה' ריחם עלי ונתן לי את "המכה הזו" כדי שאיעצר ממרוץ החיים ואבדוק מה עם הנשמה שלי? התאונה הזו שהיתה בעיני כגיהנום היא הדבר הכי טוב שקרה לי.

הלכות חודש אלול

פינת ההלכה

א. מראש חודש אלול ואילך, ארבעים יום קודם יום הכיפורים הם ימי רצון, סליחה וכפרה לישראל לפי שאז ה' קרוב לבניו וידו פתוחה לקבל שבים יותר מזמן אחר (קצ"ע ס"י קכח ס"א) וראוי להזדרז בתשובה, תפילה וצדקה בחודש זה (קצ"ע ס"י). ועדיף בימים אלו להרבות בסליחות ותחנונים עם הציבור מללמוד (כה"ח ס"י תקפ"א ס"ק ז) ודווקא אם מתבטלים קצת מהלימוד, אבל אם כל הלימוד כמעט נהרס כתוצאה מעייפות [כוון שקמים לסליחות מוקדם בבוקר] עדיף שימשיכו בלימודם כרגיל (חז"ע ימים נוראים עמ' ט). [וינהגו כבסעיף ה'].

ב. יהא האדם ירא וחרד מאוד בחודש אלול מאימת המשפט הקרב ובא, ולא יאבד ימיו לבטלה אלא יפשפש במעשיו בכל יום ויום ויתקן את הדרוש תיקון, וזה היה ראוי לעשות כל ימות השנה, אך לפחות יעשה כן בימים אלו (החיד"א צמורה א"כ"ע קמז).

ג. נוהגים לקום באשמורת הבוקר לומר סליחות (ש"ע ס"י תקפ"א ס"א) החל:

הספרדים: מ- ב' באלול (השנה מיום שלישי) ואין אומרים סליחות בשבת (ילקו"י).

האשכנזים: מ- כ"א באלול (השנה מיום ראשון) (הרמ"א ס"י).

מסיימים לומר סליחות ביום הכיפורים.

ד. הזמן הראוי ביותר לסליחות הוא באשמורת הבוקר לפי שבשעה זו מתעוררים חסדי ה' (כה"ח ס"י ס"ק א) וזמנה מחצות לילה, אבל מצאת הכוכבים עד חצות לילה אסור לומר סליחות (החיד"א צרכי יוסף ס"ק ז) מ"מ כשלא מתאפשר [באשמורת הבוקר, ובחצות] אפשר לומר סליחות בשעות הבוקר לפני שחרית או אחה"צ לפני מנחה (נח"ד ח"א ס"י מז).

ה. אברכים ובני ישיבות שאם ישכימו לסליחות עלולים להתבטל מסדר לימודם מחמת עייפות וכן מורים, מלמדים, פועלים ושכירים שאם ישכימו לסליחות לא יוכלו לעשות מלאכתם נאמנה פטורים, מ"מ ישכימו במקצת הלילות בחודש אלול ובעשרת ימי תשובה, ומה טוב אם יאמרו סליחות בבוקר קודם שחרית או בערב לפני מנחה [כאמור לעיל] (חז"ע עמ' ח-ט).

ו. עדיף לומר תיקון חצות מאשר להשכים בעוד לילה לאמירת הסליחות, ולכן מי שאינו יכול לקיים

את שניהם יעדיף אמירת תיקון חצות (שארית יוסף ח"א עמ' ה, אור לציון ח"א סי' יב, בא"ח ש"א ויפלה ס"ט).

ז. הווידי הוא האופן המעשי של התשובה יחד עם החרטה בלב והקבלה לעתיד ולכן בנוסף לווידי יתחרט בלב על המעשים הרעים וגם "יקבל לעתיד" שלא ימשיך לעשותם (מועדים ומננים ח"א סי' נז).

ח. המנהג הוא שהחזן אומר את הווידי בקול רם והציבור בלחש (ילקו"י ח"א עמ' קמז).

הטעם: היחיד מתוודה בלחש כדי שלא ישמע איש וידי חברו ויכלם, לפי שצריך לפרט חטאיו אבל ש"צ שמתודה באופן כללי בעד כולם צריך להשמיע קולו למען יזכרו וישוּבו (ילקו"י נקט ש"ת הרמ"ע מפלנו סי' קב).

ט. צריך לומר את כל נוסח הווידי גם שהוא בטוח שלא חטא בפרט מסוים המוזכר שם (ק, ילקו"י סי' קלא ס"ד). ואם יודע שחטא באיזה פרט שלא מוזכר בנוסח ראוי שיפרטו בלחש (ש"ע סי' תרכ"ב).

י. בעת אמירת הווידי צריך לעמוד ולשוּח מעט (ש"ע סי' תרכ"ג) ולא להיסמך על שום דבר [באופן שאם ינטל הדבר יפול] (מג"א סק). אבל זקן או חולה מותר להם להיסמך בווידי (כה"ח סי' קלא ס"ק יג).

יא. יאמר את הווידי בנחת ובמתינות ולא במרוצה ובלא הבנה, ויאמר בלב נשבר ונדכה וידע לפני מי הוא מתודה, ובשעת הווידי עליו להכות ביד ימינו באגרוף על הלב בצד שמאל הכאה אחר הכאה בנחת (שארית יוסף ח"א עמ' רכו) על כל מילה מהווידי [מקום ההכאה 4 אצבעות מתחת לחזה (בא"ח ש"א כי תשא ס"ג, תורת מועדים סי' א ס"ט)].

יב. אמירת הסליחות צריכה להיות בכוונה, בנחת, במתינות ובהכנעה יתירה. ויש לכוון באמירת י"ג מידות [באמירת ה' ה' ב-יג' ישים רוח ולא יאמרם ברצף], והחשוב ביותר בעת אמירת הסליחות והווידי הוא לפשפש במעשים ולשוב בתשובה שלימה ולא לצעוק ולסלסל מבלי להבין (סק).

יג. יכול כל אדם להצטרף לסליחות מביתו ולצאת ידי חובה בזה, כאשר מאזין לשידור חי ברדיו או בלוויין אף על פי שאין אצלו מניין וכן לענות "אמן" על קדיש, קדושה ו-יג מידות (ילקוט יוסף ימים נוראים לרש"י יצחק יוסף סי' תקפ"א ס"ק י עמ' יז-יח וכן סובר הרשל"צ עובדיה יוסף זצוק"ל, מקור הכרכה לגר"פ טולדנו ח"צ פ"ע ס"ה) [יש חולקים כגון: הרב בן ציון אבא שאול ועוד (ש"ת אור לציון ח"ד פ"א ס"ד, ש"ת דברי דוד ח"ב לגר"ד טהרני אור"ח סי' מ ועוד)].

יד. האשכנזים נוהגים לתקוע בשופר בכל יום בשחרית (הרמ"א סי' תקפ"א ס"א) אך הספרדים לא נהגו כן, מ"מ יש נוהגים לתקוע בשופר בסליחות בשעת אמירת י"ג מידות ובקדיש האחרון של הסליחות (תורת מועדים סי' א ס"א) ויזהרו שלא לגרום הפרעה לשכנים שישנים (סק ס"ק א וחז"ע עמ' כד).

טו. הקטעים בסליחות שתיקנו בלשון ארמית אין ליחיד לאומרם אלא בציבור וכן י"ג מידות אין לומר ביחיד, אבל רשאי בדרך קריאה בעלמא בטעמי המקרא (חז"ע עמ' יא).

טז. המשכים קום באשמורת הבוקר לומר סליחות [צריך לברך ברכת התורה קודם אמירת סליחות (חז"ע עמ' ה)]. צריך להיזהר שלא ישן בתפילת שחרית, ומה גם שהוא מעוטר בתפילין שאסור לישון ויצא שכרו בהפסדו. ומי שאינו יכול להיזהר בזה עדיף שיאמר סליחות בחצות או לפני מנחה כדי שיוכל להתפלל שחרית כראוי (תורת מועדים ס"ו).

יז. שליח ציבור הרצוי ביותר הוא בן תורה, (היודע ניגוני הסליחות) ועדיף מכל חזן אחר, ועדיף שיהא בן שלושים, נשוי (ילקו"י ח"ה עמ' טו).

יח. כשנמצא חתן [בתוך שבע ברכות] או אחד משלשה מבעלי הברית [אבי הבן, סנדק או המוהל] בתוך ציבור שאומרים סליחות יש אומרים שהציבור רשאים לומר אף וידי ונפילת אפים שבסליחות וגם החתן רשאי לומר עימהם, כיון שהווידי הזה הוא לשם תשובה, כדי להיזכר לטובה בראש השנה ויש אומרים שצריך לדלג וידי ונפילת אפים (כן פסק ילקוט יוסף לרש"י יצחק יוסף הל' ימים נוראים עמ' קז ס"ח, פסקי תשובות סי' תקפ"א ס"ד).

אך נראה לנו שיש לומר את הווידי ונפילת אפים שבסליחות (שכן פסק החזון איש והרה"ג שמואל וזנר (שבט הלוי ח"ד סי' נד, הרה"ג בן ציון אבא שאול)אור לציון ח"ד עמ' יט) וכן הגאון אפרים גרינבלט (רעבנות אפרים ח"ח סי' רלד), עיין בהרב פניני/בית חתנים עמ' קעג), והרב אהרן זכאי(התפילה והלכותיה עמ' 97) אמנם יש מסתפקים ויש חולקים וסוברים שלא לומר כנטע גבריאל (ר"ה פ"ב ס"ד-ה), הרב מרדכי אליהו ועוד)

יט. נוהגים שהכותב מכתב לחברו בחודש אלול, יפתח: "לשנה טובה תכתבו ותחתמו" (כה"ח סי' תקפ"א ס"ק יח, חז"ע עמ' כו) וה"ה בכל מכתב שנשלח במדיה הדיגיטלית כדואר אלקטרוני וכדו' (ד.ע.).

כ. על פי דין יש לבדוק מזוזות פעם ב- 3.5 שנים (ש"ע יו"ד סי' רלא ס"א), וכן ראוי להחמיר גם בתפילין (ש"ע אור"ח סי' לט ס"י, הלכה כדורה לגר"ד יוסף סי' לט ס"כא) מ"מ ממידת חסידות יש לבדוק תפילין ומזוזות כל שנה בחודש אלול (ש"ת יח"ד ח"א סי' מט).

וכשיש צרות בבית יש לבדוק את המזוזות בחודש אלול ולא לחכות ל-3 שנים (כה"ח יו"ד סי' רלא, קול יעקב ס"ק ג, רוח חיים פלאגי סק, פת"ש ס"ק ג סק ועוד).

לאיחוד דרושים תורמים למימון מחשב נייד במקום הקודם שניזוק ומשמש לעריכת העלון טל': 08-8644452

טל': 08-8644452 אתר העלון: alonthaihud.co.il דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com
 אנו זקוקים עדיין לתרומות - שם חשבון: האיחוד פרשת שבוע מסי' חשבון: 111396 סניף: 516 בנק מסד 46